

Włochy

W niniejszej części przedstawiono informacje na temat organizacji sądów powszechnych we Włoszech.

Sądy powszechne – wstęp

Sądownictwo powszechne można podzielić na dwie grupy:

sądownictwo cywilne, które ma na celu zapewnienie ochrony prawnej w stosunkach cywilnoprawnych między podmiotami prawa prywatnego lub pomiędzy podmiotami prawa prywatnego a administracją publiczną, w sytuacjach, gdy w trakcie realizacji swoich obowiązków organ administracji dopuści się naruszenia praw podmiotu prawa prywatnego;

sądownictwo karne, gdzie zadaniem sądu jest stwierdzenie, czy postępowanie karne wszczęte przez prokuratora przeciwko danej osobie ma należyte podstawy.

Postępowanie przed sądami cywilnymi i karnymi zostało uregulowane w dwóch odrębnych zbiorach przepisów procesowych: w **kodeksie postępowania cywilnego** (*codice di procedura civile*) oraz w **kodeksie postępowania karnego** (*codice di procedura penale*).

Postępowanie karne wszczyna funkcjonariusz wymiaru sprawiedliwości posiadający tytuł sędziego zawodowego sądu powszechnego, pełniący funkcję prokuratora (*pubblico ministero*; zob. ostatni akapit art. 107 konstytucji).

Postępowanie cywilne może zostać wszczęte przez dowolny podmiot prawa publicznego lub prywatnego, zwany powodem (*l'attore*) przeciwko innemu podmiotowi, zwanemu pozwanym (*il convenuto*).

Sądy cywilne

Sędziowie pokoju (*giudici di pace*) są sędziami niezawodowymi (*giudici onorari*) właściwymi w **sprawach mniejszej wagi**.

Sądy niższego rzędu (*tribunali*) to **sądy pierwszej instancji** rozpoznające pozostałe sprawy. Rozpatrują one także **środki odwoławcze** od orzeczeń wydanych przez sędziów pokoju.

Sądy ds. nieletnich (*tribunali per i minorenni*) oraz **wydziały sądów apelacyjnych ds. nieletnich** (*sezioni per i minorenni presso le corti d'appello*) są właściwe w tych sprawach dotyczących nieletnich, które nie należą do właściwości sądów powszechnych.

Istnieją również **wydziały (sezioni) sądów niższego rzędu oraz sądów apelacyjnych specjalizujące się w sprawach pracowniczych**.

Sądy Apelacyjne (*corti di appello*) są sądami **drugiej instancji**.

Sąd Kasacyjny (Corte di Cassazione lub Corte Suprema di Cassazione) z siedzibą w Rzymie jest sądem najwyższym w ramach włoskiego systemu sądownictwa i orzeka w sprawie zgodności z prawem orzeczeń wydanych przez inne sądy.

Sądy karne

Sędziowie pokoju (*giudici di pace*) są sędziami niezawodowymi (*giudici onorari*) właściwymi w sprawach o drobne przestępstwa.

Sądy niższego rzędu (*tribunali*) to sądy pierwszej instancji rozpoznające wszystkie sprawy karne nienależące do właściwości sędziów pokoju lub sądów ławniczych. Rozpatrują one także środki odwoławcze od orzeczeń wydanych przez sędziów pokoju.

Trybunały ds. nieletnich (*tribunali per i minorenni*) oraz **wydziały ds. nieletnich sądów apelacyjnych** (*sezioni per i minorenni presso le corti d'appello*) są sądami pierwszej i drugiej instancji dla wszystkich przestępstw popełnionych przez nieletnich.

Sądy przysięgłych (*corti d'assise*) są sądami pierwszej instancji właściwymi w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa.

Sądy apelacyjne (*corti d'appello*) są sądami drugiej instancji.

Odwoławcze sądy przysięgłych (*corti di assise di appello*) są sądami drugiej instancji rozpoznającymi środki odwoławcze od orzeczeń wydanych przez sądy przysięgłych.

Trybunały penitencjarne (*tribunali di sorveglianza*) oraz **urzędy penitencjarne** (*uffici di sorveglianza*) nadzorują wykonanie **kar pozbawienia wolności oraz kar grzywny** oraz stosowanie przepisów prawa karnego wykonawczego.

Najwyższy Sąd Kasacyjny zwany też Sądem Kasacyjnym (Corte Suprema di Cassazione, Corte di Cassazione) ma za zadanie zbadać, czy orzeczenie wydane przez inny sąd jest zgodne z prawem. Rozpoznaje on środki odwoławcze od wszelkich orzeczeń dowolnego sądu w obszarze prawa cywilnego lub karnego, jest także właściwy w sprawach o ograniczenie swobód osobistych. W niektórych sprawach można się do niego zwrócić bezpośrednio.

Sąd Kasacyjny jest sądem najwyższej instancji we włoskim systemie sądownictwa. Art. 65 ustawy fundamentalnej w sprawie organizacji sądów nr 12 z dnia 30 stycznia 1941 (*legge fondamentale sull'ordinamento giudiziario*) do głównych zadań tego Sądu zalicza zapewnienie „właściwego stosowania prawa, jego jednolitej wykładni, jedności prawa w całym kraju oraz przestrzegania podziału kompetencji pomiędzy poszczególnymi sądami”. Z powyższego wynika, że jednym z jego najważniejszych zadań jest jednolite stosowanie prawa pozwalające zrealizować zasadę pewności prawa.

Co się tyczy tego, czy Sąd Kasacyjny można nazwać sądem trzeciej instancji, obowiązujące przepisy pozwalają na uwzględnienie okoliczności faktycznych sprawy jedynie na tyle, na ile zostały one ustalone w ramach wcześniejszego postępowania, wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do stwierdzenia, czy złożenie skargi do Sądu Kasacyjnego jest prawnie uzasadnione.

Ostatnia aktualizacja: 18/06/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

W związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej państwa członkowskie aktualizują obecnie niektóre strony portalu zawierające treści krajowe. Jeżeli dana strona zawiera treści, które nie zostały jeszcze dostosowane w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa, jest to niezamierzone i zostanie wkrótce skorygowane.